

A szegedi munkásbiztosító pénztár hat hónapra 11 pengő 22 fillért fizet egy rokkant munkásnak.

Hogyan redukálják a rokkantsági arányszámot negyven százalékról husz százalékra.

(A Délmagyarország munkatársától)
Szikora János kendergyári munkás járt szombaton szerkesztőségünkben és elpanaszolta a következőket: Több, mint három évvel ezelőtt, 1924. április 29-én súlyos baleset érte munkahelyén, ahol, mint kendervágó szakmunkás dolgozott. A vágógép önhibáján kívül elkapta jobbkezét és széttroncsolta hüvelykujját úgy, hogy az ujját amputálni kellett. A munkásbiztosító pénztár negyven százalékos rokkantságot állapított meg, mert Szikora János munkaképessége kezének megcsontosulása következtében annyira csökkent, hogy régi munkakörét többet nem tölthette be, mint mászó munkás kapott továbbra is alkalmazást a kendergyárban.

A munkásbiztosító azonban rövidesen revideálta előbbi határozatát és harmincöt százalékra szállította le a munkás rokkantsági arányszámát. Ilyen kúles szerint havonta 233 ezer korona rokkantsági segélyt kapott. Legnagyobb meglepetésére azonban 6 hónap múlva újabb értesítés érkezett számára, amelyben a munkásbiztosító pénztár igazgatósága azt közölte, hogy rokkantsági arányszámát ismét redukálták husz százalékra és rokkantsági járulékát így havi huszonháromezer koronára szállították le.

Ezt az értesítést még 1925. áprilisában kapta meg Szikora János. Azonnal elment a munkásbiztosító pénztár hivatalába és ott bejelentette, hogy abban az esetben megnyugszik az igazgatóság határozatában, ha havi járandóságát megfelelő végkielégítéssel megváltják. Az irodában biztató ígé-

retet kapott. Közölték vele, hogy egy újabb kelteti miniszteri rendelet értelmében a 20 százalékos rokkantakat ugyanis végkielégítik. Három, négy hónapon belül tehát megkapja a rokkant munkás jogos járandóságát. Szikora János türelmesen várta, de hiába várt.

Elmúlt három hónap, a felebbezés határideje, elmúlt a negyedik is, de nem kapott semmit. Sürgette ügyének elintézését, mert a pénzre nagy szüksége lett volna, hiszen három gyermekének eltartásáról kellett redukált keresetéből gondoskodnia. Egyszer aztán kapott egy írást. Az igazgatóság azt közölte vele, hogy sürgettségnek helye nincs, várja ki ügyének elintézését. Szikora János tovább várta és megint hiába várt. Amikor megunt a várakozást, megtelebbeszte az igazgatóságnak azt a határozatát, amellyel 20 százalékra redukálták rokkantsági arányszámát. Ennek is hosszu ideje már, de mind a mai napig azt sem közölték vele, hogy elfogadták-e a felebbezését, vagy pedig — mint elkésett —, mert a nagy várakozásban elmúlt a felebbezési határidő is, visszautasították.

A rokkantsági járulékot hat hónapra előre utalja ki a pénztár. A következő hat hónapra most kapta meg a járandóságát Szikora. Kapott tizenegy pengő 22 fillért. Havi fizetése a kendergyárban 88 pengő.

Most csak azt szeretné tudni, hogy mire költsi a pénztár a munkások és a munkaadók hatalmas hozzájárulását, ha a megrokkant munkások jogos járandóságára nem marad belőle.

Nagyuri dolgozószobák a szegedi városházán süppedő perzsákkal, selyemlámpákkal, külön előszobákkal.

A napokban valami hivatalos ügy arra kényszerített, hogy végigjárjam a két városháza folyosóit. Rég jártam erre és talán ez az oka annak, hogy nagyon megleptek az épületek belsejében tapasztalt változások. Olyan különös, idegenszerű hatása volt rám ennek a különben ismerős helynek, hogy néha úgy éreztem, mintha máshová tévedtem volna.

Mert a mai városházában nyoma sincs már annak a puritán, meghitt és mégis előkelően

komoly egyszerűségnek, amely valamikor ráütötte jellegzetes bélyegét kívülről is, belülről is a szegedi város közigazgatására. Most értettem csak meg, hogy mit jelent a magisztrátus felháborodása, amely olyan elementáris és meggyőző erővel pattant ki a belügyminiszter költségvetést szabályozó rendeletére. A belügyminiszter által megvont szűk költségvetési keretek között még csak nem is — reprezentálhatunk — sirt fel a tanácsi panasz. Eleinte nem tudtam, hogy miért e nagy fá-

dalom, most azonban rájöttem, hogy a szegedi városházán a közigazgatási cél, a városfejlesztési ábránd, a Nagy-Szeged álma egyetlen vágyban csúcsosodik ki, a reprezentálás vágyában. Ma mindenki reprezentálni akar, reprezentálni akarja először önmagát, másodsor a várost. Minden városi cseléd, az uccaseprőtől egészen a város nemes magisztrátusáig úgy érzi, hogy kötelessége, hivatása és privilégizált joga is egyszersmind a reprezentálás. Új világ támad a régi helyén, új városi arisztokrácia alakult ki, amelynek a városháza a fellegvára. A szerény városi cselédek, mert valamikor, Kállay Albert idejében nem volt szégyen ez a titulus, büszke, fényűző patriciusok lettek, korlátlan hatalmu urak, szegedi kiskirályok. Hogy mi okozhatta ezt a nagy változást, nem tudom, de a tünetei lépten-nyomon észlelhetők.

A legszembeütőbb tünet az a változás, amelyen az egyes hivatalszobák mentek és mennek keresztül. A folyosókon mindenütt malteros ládák hevernek, furják-faragják a közművesek az öreg falakat, ajtókat törnek, ajtókat tönnek, amit ma lebontanak, azt újra felépítik holnap, mázolniak, festenek minden vonalon. A szőnyeg- és bútorkereskedők, a kárpitosok, az asztalosok alig győzik a sok megrendelést. Mintha valami dúsgazdag, hadimilliárdos új házaspár rendezkedne be valami agyonmodernizált ősi kastélyban.

A hivatalfőnökök, a tanácsnokok szobáit keleti kényelemmel rendezték be. Ahol deszkapadló volt, azt gyorsan kicserélték parketre, a parkettet pedig süppedő szőnyegekkel fedték el, úgy, hogy egy talpalattnyi sem látszik ki belőle. A falakat a legújabb divat szerint dus aranyozással festették át. Új butorok kerültek a barátságos, régi íróasztalok helyére. Ugy néz ki mostanában a legtöbb tanácsnok szobája, mint valami meghitt, nagyuri dolgozószoba, selyemernyős lámpákkal, hűsítő ventilátorokkal, ragyogó butorokkal. Az egyszerű ügyes-bajosokat olyan áhítat fogja el, ha egyik-másik ilyen hivatalszobába tévednek, mintha valami középkori velencei dozsze kéjlokába kerültek volna.

A legérdekesebb és a legérthetetlenebb tünet mégis az, hogy ezek a szobák minduntalan változnak. Valahányszor egy hivatalfőnök hivatalát cseréli, ami az utóbbi időben nagyon gyakran megtörténik, szobáját saját külön egyéni ízlése szerint alakítja át. Van olyan városi főtisztviselő, aki az utolsó esztendőben most változtatja harmadszor hivatalát és hi-

s azzal szíves bocsut vettek egymástól, megállapodván abban, hogy majd karlócai mellett döntik el, sárkánykigyótól lett-e az asszony, vagy, hogy asszonyból lesz a sárkánykigyó. Ali papucsos fölkaptyogott a várba, Pali papucsos pedig hazadöcögött a Latván-uccába és kiadta az ordért az asszonynak, hogy másnap délre meg kell sütni azt a két bus gerlicét, amelyik a pitvarajtó fölött kukkurázik. Még pedig az egyiket mazsolaszőlővel megspékelve, mert a töröknek arra csuszik a bor, a másiktól pedig nem kimélve a törökborsot, mert az úgy kívánczik a magyar gyomorba.

— Mán pedig neköm se így, se úgy nem köll, — rángatta panyókára a vállát a mesterné.

— Te neköd? Hát ki kérdezte azt, hogy mi köll te neköd?

— U-ugy? — tette a kezét csipőre az asszony.

— Hát én tán ohón tátogjak addig, míg kend föléti a házat azzal a nagybélű pogánnyal?

— Te? — gerjedt föl a mesterben az ürmös.

— Te nem tátogsz, hanem befogod a szádat, úgy hallgatod a kukkóbul, hogy taniigatja egymást két olyan nagyészű ember, mint az Ali, mög a Pali.

A hüvelykujjával is nyomatékot adott a szónak és az asszony tudta már tapasztalásból, hogy ilyenkor legokosabb hallgatni.

Nem is szólt többet egy ígét se, másnap is csak annyit mondott, mikor az ember elment a vasárnapi tanácsba, beleadni az esztét a város dolgába, hogy aztán ügyeközzön ám kend haza, mert én be nem eresztöm azt a kórságos törököt, még magam löszök.

Azután pedig elbánt a két áldozati állattal, ki-sütötte őket nyáron szép pirosra, de sem nem

mazsolázta, se nem borsozta, mert ő csak a maga ízében szerette a bus gerlicét. Nem is hagyott egyebet belőlük, csak a hátuk csontját, azt is kiadta a Bodrinak, aztán megtörülgette a száját, kiült a küszöbre, úgy várta a gazdát, meg a vendéget.

A gazda frissebb volt és mosolygott, mint a tót rózsza, mert a tanácsban megint elismerték a nagy esztét. (Móra Balázs azt javasolta neki, hogy drótoztassa be a fejét idejekorán, mielőtt szétvetné a bölcsesség, inkább a város kasszájából fizetik a drótost.

— No, asszony, de ráérsz. Tán kisültek már a görlicék?

— Ki is sülték, ki is hültek. Fenjön kend hamar kést, mert mindjárt itt lösz a kutyafejű barátja.

A készenés mindig az ember dolga. Ügyes ember úgy tudja csatoltgatni a kést a ferdő kövön, hogy a harmadik szomszédot is eszi az irigység amiatt, amit azzal vágnak. Pali papucsos pedig olyan nagyon ügyes ember volt, hogy az asszony alig tudott tőle szót érteni Ali Pallidzsánnal, mikor oda suhogott a ház elé az ünnepi kaftánban.

— Jó asszony, itt lakik-e az én barátom, a becsületes Pali Pál István és vár-e már nagyon engem, az ő méltatlan barátját?

— Vár ám, jó embör, mert már nagyon éhes, még az idén nem övött török pecsenyét.

— Mi—ít beszélsz, te átkozott méhnek tökéletlen gyümölcse?

— Nem hallod, te belond, hogy köszörüli a kést a kamrában? Legelőször is azt a két nagy szörös füledet vágja le, Isten bocsássa meg a guszpusztát!

— Héj, a sejtán hordjon el benneteket! — ordította el magát a török és erre néla nélkül vitte ki a kontyát a Latván uccából.

— Ne te ne! — kurjantotta el magát az asszony és erre Pali papucsos is kiugrott a kamrából, kezében a nagy görbe bicsekával.

— Hát tégöd tán a nyavalya tör, te asszony?

— Törje ki kendöt avval az ördög fajzotta barátjával együtt! — Hát nem látta kend, hogy fölkapta az uccán a két sült gerlicét, oszt elszaladt velük?

— Hü, a könyörgője ne lögyön annak a Mohamed hóna alul kihullott szurokságának! — eredt inába a Pali az Alinak, dühösen forgatva a kezében a kardbicskát.

Az ucca végén már majdnem beérte, mert a töröknek elfogyott a lélekzete. Egy kicsit hátra is billentette a fejét, hátha csak figurázik az a kótyagos gyaur?

— Csak legalább az egyikőt! — emelgette a gyaur, amint észrevette, hogy a töröknek egyezkedő szándéka van. — Isten neki a másikat vidd haza békességben, de az egyikőt én öszöm mög, ha addig élök is!

— Egyen meg téged a fekete ábrázatu Szarut és Marut angyal! — hörögte a török, aki most már világosan látta, hogy az ő magyar barátja emberhussal élő dzsin.

Avval rugott egyet magán és ereji maradékával beugrott a várkapun.

Ettől kezdve a két papucsos mester soha többet nem cserélt eszmét egymással és eldöntetlen maradt mind a mai napig, hogy az asszony lett-e sárkánykigyóból, vagy az asszonyból lesz a sárkánykigyó.